

Hoe gezond zijn onze bossen?

Het internationaal programma dat de bosgezondheid opvolgt, ICP-forests, vierde eind 2006 zijn twintigste verjaardag. Het bosvitaliteitsmeetnet of Level 1-meetnet kwam in 1987 tot stand en bestaat ondertussen in meer dan 30 Europese landen. Het INBO voert voor dit meetnet onder meer de kroonbeoordelingen in Vlaanderen uit. We blikken kort terug op de belangrijkste waarnemingen van 2007.

De warme en droge aprilmaand liet vermoeden dat de bomen het minder goed zouden doen. Bovendien was er een heuse plaag van de eikenprocessievlinder in Vlaanderen. De rupsen van deze nachtvlinder vreten de eikenbomen kaal in de lente.

Na de inventarisatie bleek dat 17 % van de bomen in de bosvitaliteitsinventaris beschadigd was. Het aandeel

proefvlakken met processierupsen nam niet opvallend toe. De processierups sloeg blijkbaar vooral toe in het cultuurlandschap.

In heel wat Vlaamse bossen kwam stormschade voor. Vooral door 'Kyrill', de storm die op 18 januari windval veroorzaakte, moest bijna 2 % van de steekproefbomen vervangen worden. Tijdens de laatste 20 jaar stelden we enkel in 1990 nog meer stormschade vast.

In de Kempen werd op verschillende plaatsen opvallende naaldverkleuring waargenomen. Soms was dit veroorzaakt door onweer, waarbij hagel de naalden beschadigde. Op andere plaatsen lag dit aan schimmelinfecties, zoals scheutsterfte en rodebandjesziekte (waarover meer verder in deze nieuwsbrief).

Peter Roskams, peter.roskams@inbo.be,
tel 054 43 71 15
Geert Sioen, geert.sioen@inbo.be,
tel 054 43 71 21

Rode bandjes op onze dennenbomen

In juli 2007 meldde boswachter Michel Broeckmans van het Agentschap voor Natuur en Bos ons dat hij abnormale naaldverkleuring en naaldval had opgemerkt bij Corsicaanse dennen.

We trokken op onderzoek in de bossen van Meeuwen-Gruitrode in Limburg en stelden vast dat de bomen getroffen waren door "Red band needle blight" of rodebandjesziekte. Hoewel we deze infectie al jaren geleden waargenomen hadden in het Pijnven in Hechtel-Eksel, vonden we geen referenties in de literatuur over het voorkomen ervan in België. Het gaat hier dus om de eerste officiële melding. Moleculaire analyse door het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) bevestigde onze diagnose. Rodebandjesziekte kan ernstige schade veroorzaken bij dennen. De schimmel die aan de basis ligt van deze ziekte, *Scirrhia pini*, is een quarantainesoort in de Europese wetgeving over plantenbescherming. Dit houdt een meldingsplicht in bij de bevoegde diensten, in ons land het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

De infectie komt al tientallen jaren voor in Europa en is tegenwoordig wereldwijd

verspreid. Bij aangetaste bomen gaan de naalden verkleuren, vaak met typische roodbruine dwarsbandjes, en uiteindelijk vallen ze massaal vroegtijdig af. De zieke bomen krijgen daardoor een heel ijle kroon en groeien minder goed dan gezonde exemplaren.

In het Verenigd Koninkrijk, waar de ziekte in 1954 voor het eerst werd vastgesteld maar steeds heel schaars was gebleven, komt ze sinds het einde van de jaren '90 veel meer voor. Engelse onderzoekers opperen dat dit ligt aan de nattere lentes van de voorbije jaren, in combinatie met hogere temperaturen.

Peter Roskams, Peter.Roskams@inbo.be, tel 054 43 71 15
Arthur De Haeck, Arthur.Dehaeck@inbo.be, 054 43 61 96

